

KORRALDUS

08. november 2021 nr 1-3/21/584

Metssigade küttemise korraldamine sigade Aafrika katku tõkestamiseks metssigade asurkonnas Eesti Vabariigi territooriumil ning küttemismahu ja struktuuri määramine 2021/2022 jahiaastaks

1. OTSUS

Arvestades korralduse punktis 2 ja alapunktides 2.1-2.3 toodut, jahiseaduse § 13, § 14 lg 3, § 23 lg 4 p 5, haldusmenetluse seaduse § 53 lg 1 p 4 ja lg 2 p 3, § 61 lg 2 ning keskkonnaministri 30.09.2020 määrusega nr 47 kehtestatud "Keskkonnaameti põhimääruse" § 7 lõike 2 punkti 6 ja § 8 lõike 2 punkti 18 alusel,

- 1.1. kinnitan uluki kaudu leviva haiguse tõkestamise meetmena metssigade asurkonna arvukuse vähendamiseks 2021/2022. jahiaastaks metssigade küttemismahu Hiiu, Ida-Viru, Järva, Põlva, Valga, Viljandi ja Võru maakondades (lisatud); kinnitatud küttemismaht on jahipiirkonna kasutusõiguse loast tulenev kohustus.**
- 1.2. kehtestan jahipiirkondade kasutajatele metssigade soovitusliku küttemisstruktuuri, kus kütitavate kesikute ja täiskasvanud isendite seas peab emiste osakaal olema vähemalt 50% (Hiiumaal vähemalt 55 %) ja põrsaste osakaal kütitavate isendite seas 50%;**
- 1.3. jahindusnõukogu analüüsib vajadusel jahiaasta lõppedes metssigade küttemismahu ja -struktuuri täitmist jahipiirkonna kasutaja poolt. Mõjuva põhjuseta küttemismahu täitamata jätmise korral võib jahindusnõukogu esitada Keskkonnaametile ettepaneku vastava jahipiirkonna kasutusõiguse loa kehtetuks tunnistamiseks;**
- 1.4. korralduse otsustava osa punktiga 1.1 kinnitatud küttemismahtu ja otsustava osa punktiga 1.2 kinnitatud soovituslikku küttemisstruktuuri võib Keskkonnaamet muuta, kui see on vajalik tulenevalt surnuna leitud metssigade ning sigade Aafrika katku tunnustega jahiloata surmatud metssigade kohta laekunud informatsioonist ning seire tulemustest;**
- 1.5. õigusselguse huvides esitatakse alljärgnevalt loetelu nendest peadirektori 23.12.2019 käskkirjaga nr 1-4.1/19/184 „Metssigade küttemise korraldamine sigade Aafrika katku tõkestamiseks metssigade asurkonnas Eesti Vabariigi territooriumil ning küttemismahu ja struktuuri määramine 2019/2020 jahiaastaks ”otsustava osa**

punktides 2.3, 2.5 ja 2.6 sätestatud jahipiirkonna kasutaja kohustustest, mis kehtivad 2020/2021. ja 2021/2022. jahiaastal ka pärast käesoleva korralduse kehtestamist:

- 1.5.1. jahipiirkondade kasutajad on kohustatud uluki kaudu leviva haiguse tõkestamise tagamiseks teavitama metssigade küttemisest (arv, sugu, vanusegrupp) kalendrikuu kaupa iga kuu 10. kuupäevaks Keskkonnaameti jahinduse ja vee-elustiku büroo vastava maakonna jahinduse spetsialisti e-posti aadressil (*Peadirektori 23.12.2019 käskkirja nr 1-4.1/19/184 „Metssigade küttemise korraldamine sigade Aafrika katku tõkestamiseks metssigade asurkonnas Eesti Vabariigi territooriumil ning küttemismahu ja struktuuri määramine 2019/2020 jahiaastaks” otsustava osa punkt 2.3*);
- 1.5.2. keelatud on metssigade lisa söötmine (v.a soolak) Eesti Vabariigi territooriumil aastaringselt. Lubatud on lisa sööda kasutamine ajalise piiranguta metssigade peibutamise eesmärgil. Söödaautomaadis tohib olla kuni 100 kg ning lisa söötmisskohas maas kuni 5 kg lisa sööta. Isevoolse söödaautomaadi korral ei tohi ööpäevas väljastatav kogus ületada 5 kg. Ühes lisa söötmisskohas võib kalendrikuu jooksul peibutamiseks kasutada kuni 100 kg lisa sööta. Lisa söötmisskohtade kaugus teineteisest peab olema vähemalt 1 km ning lisa sööt ei tohi olla kaugemal kui 150 m kõrgistmest. 1000 ha jahimaa kohta on lubatud kuni üks lisa söötmisskoht. Metssigade lisa söötmine peibutamise eesmärgil lubatud vaid Keskkonnaametis registreeritud lisa söötmisskohas (*Peadirektori 23.12.2019 käskkirja nr 1-4.1/19/184 „Metssigade küttemise korraldamine sigade Aafrika katku tõkestamiseks metssigade asurkonnas Eesti Vabariigi territooriumil ning küttemismahu ja struktuuri määramine 2019/2020 jahiaastaks” otsustava osa punkt 2.5*);
- 1.5.3. jahipiirkondade kasutajaid on kohustatud esitama alates käskkirja jõustumisest andmed igast uuest kasutusele võetavast lisa söötmisskohast vastavalt käskkirja lisa 2 toodud vormile. Andmed tuleb saata Keskkonnaameti e-posti aadressil info@keskkonnaamet.ee enne lisa söötmisskoha kasutusele võtmist (*Peadirektori 23.12.2019 käskkirja nr 1-4.1/19/184 „Metssigade küttemise korraldamine sigade Aafrika katku tõkestamiseks metssigade asurkonnas Eesti Vabariigi territooriumil ning küttemismahu ja struktuuri määramine 2019/2020 jahiaastaks” otsustava osa punkt 2.6*);
- 1.6. **Keskkonnaameti looduskaitse korraldamise osakonna jahinduse ja vee-elustiku bürool teha korraldus e-posti teel teatavaks jahipiirkonna kasutajatele ja jahindusnõukogudele ning avalike suhete nõunikul avaldada teade Keskkonnaameti koduleheküljel;**
- 1.7. **kontrolli käesoleva korralduse täitmise ja ajakohastamise üle panen Keskkonnaameti looduskaitse korraldamise osakonna jahinduse ja vee-elustiku büroo juhataja Aimar Rakkole.**

Korraldust on võimalik vaidlustada haldusmenetluse seaduses või halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras, esitades 30 päeva jooksul korralduse teatavakstegemisest vaide Keskkonnaametile või kaebuse Tallinna Halduskohtusse.

2. ASJAOLUD JA PÕHJENDUSED

2.1. Metssigade küttemise korraldamine sigade Aafrika katku tõkestamiseks metssigade asurkonnas Eesti Vabariigi territooriumil

- 2.1.1 Sigade Aafrika katk (edaspidi SAK) on väga ohtlik loomataud, millele on võrdselt vastuvõtlikud nii kodu- kui metssead. Haigusele on iseloomulik palavik, verejooksud, põletikulised muutused elundites ja suur suremus (kuni 100% loomadest). Haiguse

tekitajaks on viirus, mis on nakkav ja levib eelkõige loomade omavahelise otsese kontakti teel, lisaks veel ka korjuste, kõikide haigustekitajaga saastunud esemete, transpordivahendite, loomasööda jmt vahendusel.

- 2.1.2 SAK on taud, mille puhangute puhul rakendab ettevaatusabinõusid taudi laialdasema leviku tõkestamiseks ka Euroopa Liit, kehtestades piiranguid liikmesriikide vahelisele kauplemisele elussigade või nende paljundusmaterjali, nendelt sigadelt pärinevale lihale või seda liha sisaldavatele toodetele. Euroopa Komisjoni otsusega rakenduvate kitsenduste ulatus ja kohalduvus sõltub sellest, kui suureks on hinnatud ohtu taudi levikuks.
- 2.1.3 Euroopa Komisjoni 07.04.2021 rakendusotsusega 2021/605/EL, mille lisa käsitletakse loomatervishoiualaseid tõrjemeetmeid seoses sigade Aafrika katkuga teatavates liikmesriikides (sh seoses Eestit, Lätit, Leedut ja Poolat käsitlevate kannetega), on kinnitatud seakatku tauditsoonide piirid.¹
- 2.1.4 Jahiseaduse § 13 järgi on jahipiirkonna kasutusõigus õigus korraldada jahipiirkonnas jahti ja teha jahilukite seiret seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktis sätestatud alustel ja korras. Jahiseaduse § 14 kohaselt antakse jahipiirkonna kasutusõigus jahipiirkonna kasutusõiguse loaga. Uluki kaudu leviva haiguse tõkestamiseks jahindusnõukogus kokku lepitud või Keskkonnaameti kinnitatud metssigade küttimehaht ja -struktuur on jahipiirkonna kasutusõiguse loast tulenev kohustus. Samuti on Keskkonnaameti poolt uluki kaudu leviva haiguse tõkestamiseks seatud teised meetmed jahipiirkonna kasutusõiguse loast tulenevad kohustused. Jahiseaduse § 20 lg 2 p 6 järgi tunnistatakse jahipiirkonna kasutusõiguse luba kehtetuks, kui jahipiirkonna kasutaja ei täida jahipiirkonna kasutusõiguse loas sätestatud kohustusi.
- 2.1.5 Jahiseaduse § 9 lg 3 p 3 järgi teeb jahindusnõukogu ettepaneku jahipiirkonna kasutusõiguse loa andjale jahipiirkonna kasutusõiguse loa kehtetuks tunnistamiseks, kui on rikutud küttimehah ja -struktuuri kokkuleppeid ning p 5 alusel annab seisukoha Keskkonnaametile jahipiirkonna kasutusõiguse loa kehtivuse pikendamise kohta. Küttimekohustuse täitmise hindamisel ning ettepaneku tegemisel jahipiirkonna kasutusõiguse loa kehtetuks tunnistamiseks arvestatakse jahipiirkonna kasutaja poolt teatatud ning Veterinaar- ja Toiduameti poolt fikseeritud surnuna leitud ning SAK-i tunnustega jahiloata surmatud metssigade mahtusid ja seire tulemusi. Kui jahipiirkonna kasutaja ei ole jahindusnõukogu poolt kokku lepitud metssigade küttimehah või -struktuuri mõjuva põhjuseta täitnud, esitab jahindusnõukogu Keskkonnaametile e-posti aadressil info@keskkonnaamet.ee hiljemalt jooksva aasta 1. juuniks ettepaneku jahipiirkonna kasutusõiguse loa kehtetuks tunnistamiseks.
- 2.1.6 Haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) § 53 lg 1 p 4 ja lg 2 p 3 kohaselt võib haldusorgan jätta enesele võimaluse haldusakti hilisemaks muutmiseks, kehtetuks tunnistamiseks või kõrval tingimuse kehtestamiseks, kui haldusakti andmine tuleb otsustada halduse kaalutusõiguse alusel. Vastavalt jahiseaduse regulatsioonile toimub jahipidamise korraldamine uluki kaudu leviva haiguse tõkestamiseks Keskkonnaameti kaalutusõiguse alusel. Keskkonnaamet jätab endale õiguse korraldusega kehtestatavat küttimehah ja -struktuuri muuta, kui see on vajalik tulenevalt surnuna leitud metssigade ning SAK-i tunnustega jahiloata surmatud metssigade kohta laekunud informatsioonist ning seire tulemustest.

---

¹ Komisjoni 07.04.2021 rakendusotsuse 2021/605/EL konsolideeritud versioon on leitav aadressil: <https://estlex.ee/index.php?id=76&aktid=219704&fd=1&leht=2> (20.10.2021).

2.1.7 Kuna jahindusnõukogud arvestavad oma otsustes enne 2017. aasta haldusreformi kehtinud maakondade piiridega, samuti on oluline säilitada andmete võrreldavus varasemate aastatega, võetakse seda asjaolu arvesse ka käesolevas korralduses metssigade küttemismahu kehtestamisel s.o. maakondadena käsitletakse jahipiirkondadest koosnevaid ohjamisalasid, mis hõlmavad Eesti maakondi nende halduspiirides enne eelmainitud haldusreformi.

2.2. SAK-i tõkestamiseks kehtestatud varasemate kohustuste kehtivus

2.2.1. Enne käesoleva korralduse andmist on Keskkonnaamet SAK-i tõkestamiseks kehtestanud meetmeid peadirektori 30.10.2014 käskkirjaga nr 1-4.1/14/481² „Sigade Aafrika katku tsoonides kütitud metssigadest teavitamine” ja peadirektori 23.12.2019 käskkirjaga nr 1-1/19/184³ „Metssigade küttemise korraldamine sigade Aafrika katku tõkestamiseks metssigade asurkonnas Eesti Vabariigi territooriumil ning küttemismahu ja struktuuri määramine 2019/2020 jahiaastaks“ (edaspidi *käskkiri nr 184*).

2.2.2. HMS § 61 lg-st 2 tulenevalt kehtib haldusakt kuni kehtetuks tunnistamiseni, kehtivusaja lõppemiseni, haldusaktiga antud õiguse lõpliku realiseerimiseni või kohustuse täitmiseni, kui seadus ei sätesta teisiti.

2.2.3. Keskkonnaameti peadirektori 30.10.2014 käskkiri nr 1-4.1/14/481 „Sigade Aafrika katku tsoonides kütitud metssigadest teavitamine” jääb kehtima ning teavitamine toimub vastavalt käskkirjas kehtestatud korrale.

2.2.4. 2020/2021. ja 2021/2022. jahiaastal kehtivad jätkuvalt käskkirja nr 184 otsustava osa punktides 2.3, 2.5 ja 2.6 kehtestatud kohustused:

- 1) jahipiirkondade kasutajad on kohustatud uluki kaudu leviva haiguse tõkestamise tagamiseks teavitama metssigade küttemisest (arv, sugu, vanusegrupp) kalendrikuu kaupa iga kuu 10. kuupäevaks Keskkonnaameti jahinduse ja vee-elustiku büroo vastava maakonna jahinduse spetsialisti e-posti aadressil;
- 2) keelatud on metssigade lisaõõtmine (v.a soolak) Eesti Vabariigi territooriumil aastaringselt. Lubatud on lisaõöda kasutamine ajalise piiranguta metssigade peibutamise eesmärgil. Söödaautomaadis tohib olla kuni 100 kg ning lisaõötmiskohas maas kuni 5 kg lisaõöta. Isevoolse söödaautomaadi korral ei tohi ööpäevas väljastatav kogus ületada 5 kg. Ühes lisaõötmiskohas võib kalendrikuu jooksul peibutamiseks kasutada kuni 100 kg lisaõöta. Lisaõötmiskohtade kaugus teineteisest peab olema vähemalt 1 km ning lisaõöt ei tohi olla kaugemal kui 150 m kõrgistmest. 1000 ha jahimaa kohta on lubatud kuni üks lisaõötmiskoht. Metssigade lisaõõtmine peibutamise eesmärgil on lubatud vaid Keskkonnaametis registreeritud lisaõötmiskohas;
- 3) jahipiirkondade kasutajaid on kohustatud esitama alates käskkirja jõustumisest andmed igast uuest kasutusele võetavast lisaõötmiskohast vastavalt käskkirja lisa 2 toodud

---

² Peadirektori 30.10.2014 käskkiri nr 1-4.1/14/481 „Sigade Aafrika katku tsoonides kütitud metssigadest teavitamine” on leitav Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemist aadressil: <https://keskkonnaamet.ee/keskkonnaametist-uudised-kontakt/praktiline-teave/dokumendiregister-ja-poordumiste-esitamine> (20.10.2021).

³ Peadirektori 23.12.2019 käskkiri nr 1-4.1/19/184 „Metssigade küttemise korraldamine sigade Aafrika katku tõkestamiseks metssigade asurkonnas Eesti Vabariigi territooriumil ning küttemismahu ja struktuuri määramine 2019/2020 jahiaastaks ” on leitav Keskkonnaameti dokumendiregistris aadressil: <https://adr.envir.ee/et/document.html?id=02bcc792-77a8-4511-a9a7-39b3b4b35cac> (20.10.2021).

vormile. Andmed tuleb saata Keskkonnaameti e-posti aadressil info@keskkonnaamet.ee enne lisasöötiskoha kasutusele võtmist;

2.3. Metssea küttemahuhügieen ja -struktuuri kehtestamine 2021/2022. jahiaastaks

- 2.3.1 Keskkonnaagentuuri 2021. aasta ulukiasurkondade seisundi ja küttemahuhügieeni aruandele (edaspidi *seirearuanne*) tuginedes tuleb metssigade arvukuse vähendamiseks 2021/2022. jahiaastal kütta vähemalt 14 000 metssiga.⁴ Keskkonnaagentuuri hinnangul on metssea arvukus viimase aasta jooksul Eesti erinevates piirkondades kiiresti taastunud ja suurenenud, kuna SAK-i mõju metssea arvukusele on viimase jahiaasta jooksul hoolimata üksikutest katkupuhangutest seni olnud minimaalne.
- 2.3.2 Saavutamaks riikliku loomatauditõrje komisjoni 19.03.2018 otsusega nr 1/11-20/9 seatud eesmärgi – 1 isend 1000 ha jahimaa kohta, tuleb metssiga kütta minimaalselt Keskkonnaagentuuri poolt seirearuandes etteantud mahus⁵. 2021. jahiaastal tuleb metssigade arvukuse ja uute SAK-i puhangute riskide suurenemise vältimiseks kõikides jahipiirkondades metssiga kütta vähemalt asurkonna juurdekasvu ulatuses. Seirearuandes soovib Keskkonnaagentuur täiskasvanute ja kesikute seas kütta emiseid mitte vähem kui kulte ning SAK-ist räsitud aladel ei tohi tegeleda emiste hoiuga, vaid neid tuleb kütta proportsionaalselt nende osakaaluga asurkonnas. SAK-ist puutumata aladel (eelkõige Hiiumaal) tuleb jätkata täiskasvanute ja kesikute seas emiste küttemahuhügieeni osakaalus.
- 2.3.3 Vastavalt jahiseaduse § 9 lg 3 p-le 2 ja § 22 lg-le 1 on jahindusnõukogu pädevuses muuhulgas metssea küttemahuhügieeni ja -struktuuri kokkuleppimine igaks jahiaastaks jahipiirkondade kaupa, lähtudes jahilukite seirearuandest ja jahipiirkonna kasutaja ettepanekust.
- 2.3.4 Jahindusnõukogud on 2021/2022. jahiaastaks kokku leppinud kütetavate metssigade koguarvuks 8856 isendit.⁶
- 2.3.5 Kokkulepe metssigade küttemahuhügieeni vastavalt Keskkonnaagentuuri seirearuandes toodud soovitudele jäi saavutamata Hiiu, Ida-Viru, Järva, Põlva, Valga, Viljandi ja Võru maakonna jahindusnõukogus, kuna jahindusnõukogud ei nõustunud Keskkonnaagentuuri küttemahuhügieeniga või ei suutnud seda jahipiirkondade tasemel ära jagada. Hiiu, Põlva, Valga ja Võru maakonna jahindusnõukogus metssigade küttemahuhügieeni määramiseks kokkulepet ei saavutatud. Ida-Viru, Järva, ja Viljandi maakonnas lepiti kokku metssigade küttemahuhügieeni Keskkonnaagentuuri seirearuandes soovitatust väiksemas mahus. Keskkonnaseire aruandes soovitati kütta Ida-Viru maakonnas 450, Järva maakonnas 650 ja Viljandi maakonnas 1600 isendit. Jahindusnõukogudes lepiti kokku, et 2021/2022. jahiaastal kütatakse Ida-Viru maakonnas 421, Järva maakonnas 229 ja Viljandi maakonnas 1012 metssiga.
- 2.3.6 Jahiseaduse § 23 lg 4 p 5 kohaselt korraldab jahipidamist uluki kaudu leviva haiguse tõkestamiseks Keskkonnaamet.
- 2.3.7 Võttes aluseks Keskkonnaagentuuri seirearuandes esitatud põhimõtted metssigade küttemahuhügieeni 2021/2022. jahiaastal, kehtestab Keskkonnaamet küttemahuhügieeni maakondades, kus jahindusnõukogudes vastavat kokkulepet ei saavutatud (Hiiu-, Põlva-,

⁴ Aruanne on leitav aadressil <https://keskkonnaagentuur.ee/keskkonnaagentuuri-tegevusvaldkonnad/ulukid/valjaanded-ulevaated> (20.10.2021).

⁵ Protokoll on registreeritud Keskkonnaameti DHS-is 09.09.2019 nr 7-15/19/14465 all.

⁶ Jahindusnõukogu protokollid on leitavad aadressil: <https://adr.envir.ee/default.aspx> (20.10.2021).

Valga-, ja Võrumaa) või lepiti kokku Keskkonnaagentuuri seirearuandes soovitatust väiksem metssigade küttimehaht (Ida-Viru, Järva ja Viljandi). Eelmainitud seitsmes maakonnas jaotatakse 2021/2022. jahiaastal maakondlik minimaalne metssigade küttimehaht jahipiirkondade vahel 1/3 ulatuses proportsionaalselt nende pindala järgi ning 2/3 jaotusel on lähtunud jahipiirkonna kasutaja poolt esitatud küttime soovist, eelneva hooaja küttime tulemustest ja arvukushinnangu suhtelisest osakaalust vastava maakonna koondandmetes.

- 2.3.8 Lisaks metssea küttime mahule lepatakse jahindusnõukogus tulenevalt jahiseaduse § 22 lg-st 1 kokku ka metssea küttime struktuur. 2021. aasta juulis toimunud jahindusnõukogudes metssea küttime struktuuri kokku ei lepitud, vaid otsustati, et metssigu küttime struktuurivabalt. Euroopa Komisjoni koostatud SAK-i tõrjumise strateegias on soovituslik emiste küttime protsent täiskasvanud isendite seas 50%. Keskkonnaagentuuri seirearuandes antud soovitus järgi tuleks katkust mõjutatud aladel küttime kesikute ja täiskasvanute hulgas emiseid proportsionaalselt nende osakaaluga asurkonnas ning mingil juhul ei tohiks hakata tegelema emiste hoiuga. Katkust puutumata aladel (Hiiumaal) tuleb jätkata täiskasvanute ja kesikute seas emiste küttime kõrgendatud osakaalus. 13.10.2021 Keskkonnaagentuuri saadetud ettepanekus on välja toodud, et SAK-i leviku riski vähendamiseks on oluline alandada metssigade arvukust ning küttime Hiiumaale vähemalt 1100 emist so teisisõnu peaks Hiiumaal olema küttime kesikute ja täiskasvanud isendite seas emiste osakaal vähemalt 55%. Kuna SAK-ist ning intensiivsest küttimest põhjustatud suremus on lisaks metssigade üldarvukuse vähenemisele toonud kaasa muutused ka populatsiooni soolises ja vanuselises struktuuris, võib erinevalt tavapärasest olukorrast olla piirkonniti väga erinev ka emiste ja põrsaste osakaal. Sellest tingituna võib kohustuslik emiste ja põrsaste osakaalu määramine küttime mahust saada paljudes jahipiirkondades takistuseks küttime mahu täitmisel, mistõttu ei ole mõistlik määrata seda kohustusena, vaid soovitusena. Korraldusega kehtestatakse jahipiirkondade kasutajatele soovituslik küttime struktuur, mille kohaselt oleks küttime kesikute ja täiskasvanud isendite seas emiste osakaal vähemalt 50% (Hiiumaal vähemalt 55 %) ja põrsaste osakaal küttime isendite seas 50%.

(allkirjastatud digitaalselt)

Leelo Kukk

peadirektori asetäitja

Saata: Keskkonnaministeerium, Maaeluministeerium, Põllumajandus- ja Toiduamet, Keskkonnaagentuur, Eesti Jahimeeste Selts ejs@ejs.ee, Eesti Maaülikool arvo.viltrop@emu.ee

Margo Tannik

peaspetsialist

looduskaitse korraldamise osakond